

КАК И КЪДЕ ДА ОТКРИЕМ ЕВРОПЕЙСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ИНТЕРНЕТ

Адв. Ясен Христов – старши асоцииран адвокат

С приемането на България в Европейския съюз на 01.01.2007 г. европейското законодателство влезе в сила и на територията на страната и стана задължително за българските граждани. Като пълноправни членове на съюза българите са длъжни да познават и да спазват разпоредбите на европейските нормативни актове. В тази връзка естествено се повдига въпроса за информираността на гражданите, за това как и къде можем да открием правни актове на Европейския съюз както и съществува ли възможност за лесен достъп до нормативната база.

Съществуват много начини, по които желаещият да се запознае с европейското законодателство, може да си набави необходимия му нормативен акт. Преди всичко е възможен абонамента за Официалния вестник на Европейския съюз. Официалният вестник може да бъде получен на хартия, CD-ROM или ON-LINE. Същевременно на книжния пазар вече се предлагат различни сборници с нормативни актове на Европейския съюз, придружени с коментари и разяснения. Сборниците се получават на хартиен носител, а тяхната актуализация е възможна чрез абонамент. Предлаганата информация е точна и изпечателна лесна за възприемане и удобна за ползване. Въпреки това, най-бърз, лесен и удобен начин за достъп до европейската нормативна база дават различните официални и неофициални интернет сайтове, създадени и поддържани от европейските институции или от частни организации.

Интернет сайтовете, на които могат да се открият актове на Европейския съюз, могат да бъдат условно разделени на два вида: такива, чиято основна цел е да поддържат богата база данни, съдържаща всички актове, издавани от Европейските общности и институции и такива, които като допълнителна услуга дават достъп до нормативни актове, регулиращи определена област на правото – околна среда, енергетика и т. н..

Когато търсим актове на ЕС в интернет, най-лесно можем да ги открием, ползвайки т. нар. „търсачки“ или портали, като www.google.bg, www.yahoo.com и www.msn.com или чрез български портални сайтове като www.dir.bg, www.start.bg, както и чрез специализирания правен портал www.lex.bg. В повечето случаи търсачките дават директен линк към определен сайт, в резултат на зададения предмет на търсене. В българските портали като допълнение са предвидени раздели, в които има постоянни линкове към полезни сайтове, свързани с европейската правна уредба. В правния портал LEX.BG е обособен раздел „Lex Уеб каталог>Европейска интеграция>Актове“, в който освен линк към европейската нормативна база, има и връзки към теми като „Разширяването на Европейския съюз“ и „Тематичен справочник на Европейския съюз“. По подобен начин на портала START.BG е отделен адрес eu.start.bg, където може да се намери информация както за европейското законодателство, така и за политиките на Европейския съюз.

Сайтовете, съдържащи нормативната база на европейското законодателство от всички области, не са много (например <http://eur-lex.europa.eu>, <http://europe.bg>, . Базата данни на повечето от тях не е пълна и могат да бъдат открити само някои конвенции, препоръки или директиви. Най-популярен и с най-богата база данни е официалният портал за правото на Европейския съюз EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>). Най-често търсачките препращат към него, а на сайтовете на европейските институции и на някои частни организации има линк към този портал.

EUR-Lex осигурява пряк безплатен достъп до правото на Европейския съюз. Чрез портала могат да се правят справки в Официалния вестник на ЕС. Освен това, в него са включени договорите, законодателството, съдебната практика и предложенията за нови нормативни актове. EUR-Lex предоставя значителни възможности за търсене на информация. Сайтът е достъпен и лесен за ползване от всеки потребител. Безспорно негово предимство е това, че се разработва едновременно на 23 езика. Важно е да се отбележи, че сред тях е и българският.

Центърът за преводи и редакции (<http://trc.e-gov.bg>) също е публикувал на своя сайт нормативни документи на ЕС. Предоставени са преводи с високо качество, които прецизно отразяват съдържанието на оригиналите, безусловно спазват книжовните норми на българския език и са с единна терминология и фразеология. Преди да бъдат публикувани всички преводи са преминали езикова, терминологична и юридическа редакция. Центърът предлага като услуга на своите посетители предоставянето на преводи и на документи, които не са публикувани на сайта.

В глобалната мрежа съществуват и сайтове със строго специализирано предназначение (<http://www.cemark-bg.org>, <http://www.clict.net> и др.). На адрес <http://www.cemark-bg.org> може да бъде открито ръководство за прилагане на европейското техническо законодателство. Сайтът е създаден с цел да предостави необходимите познания в областта на техническото законодателство и практически указания за прилагането му. Там могат да бъдат открити както актове на ЕС, така и вътрешни нормативни актове (закони и наредби).

По-голямата част от сайтовете, предлагащи текстове на нормативни документи на ЕС са изработени и се поддържат от държавни институции. По-рядко можем да открием европейско законодателство на сайтове на частни организации и физически лица. Препоръчване на търсещите актове на ЕС е да ползват услугите на официалните сайтове на европейските институции, тъй като вероятността за съответствие между оригиналния текст на съответния нормативен акт и неговото интернет копие е по-голяма.